

Kuva: Kirsi Alastalo

5. Yleislakko

Samana päivänä, kun presidentti Kekkonen aloitti työnsä, alkoi yleislakko.

Vaadittiin palkankorotuksia, koska ruuan hinta oli noussut nopeasti ja asuntojen vuokria oli korotettu reippaasti. Lakossa oli lähes puoli miljoonaa suomalaista. Yleislakko kesti 20 päivää.

Sanomalehtiä ei julkaistu vaan jaettiin monisteita. Ne eivät tietenkään kattaneet tietojen tarvetta, joten liikkeellä oli paljon huhuja.

Lakko loppui, kun tuntipalkkoja korotettiin vaaditut 12 markkaa.

Se on nykyrahassa 35 senttiä.

Samalla työnantajien maksuja kevennettiin.

Onneksi lakko ei haitannut Suomen vientiä,
sillä Itämeren jäätyminen oli
muutenkin keskeyttänyt viennin.
Lakon aikana esiintyi useita väkivaltaisia
levottomuuksia, mutta kuolonuhreilta vältyttiin.
Kovimmat yhteenotot syntyivät,
kun bensiinin jakelu yritettiin keskeyttää.
Armeijakin varautui lakkolaisten rauhoittamiseen,
mutta sen apua ei sentään tarvittu.

Kun lakko päättyi, 340 lakkolaista pidätettiin.
Heitä syytettiin mellakoinnista.
Osa lakkolaisista armahdettiin erillisellä lailla,
osa presidentti Kekkosen päätöksellä.
Muutamia tuomittiin kapinasta.

Keskustele

Missä asuit yleislakon aikaan?
Vaikuttiko yleislakko sinun arkeesi?

Kuva: U. A. Saarinen / JOKA / Museoviraston Kuvakokoelmat / rajattu

Väkijoukkoja Helsingin Senaatintorin suuressa mielenosoituksessa 1956

Yleislakko

Kysymyksiä

Missä asuit yleislakon aikaan?

Minkä ikäinen silloin olit?

Vaikuttiko yleislakko sinun arkeesi?

Oliko sinulla tai perheelläsi vaikeuksia saada bensiiniä lakon aikana?

Oletko nähnyt lakon aikana julkaistuja monistelehtiä?

Oletko sinä joskus ollut lakossa? Kerro kokemuksistasi.

Pitäisikö nykyään jonkin ammattiryhmän mielestäsi mennä lakoon, että saisi parempaa palkkaa?

Katso

Elävä arkisto: Hae ”Yleislakossa 1956 nähtiin marsseja ja rettelöitä”. (artikkeli)

Artikkelin sivulla on kolme videota: Lakkolaiset marssilla (1 min video), Kun Suomi pysähtyi (8 min video), Yleislakon bensasota (2 min video).

Kuuntele

Elävä arkisto: Hae ”Eduskunta pui yleislakkoa”. (22 min audio + tietoisuku)

Kuuntele ensin itse ja valitse tästä kohtia vain sellaiseen ryhmään, jossa ei synny poliittisia riitoja. Vaatii keskittymiskykyä.

Elävä arkisto: Hae ”Mitä tapahtui, kun Suomi turvautui yleislakoon?” > Valitse ”Lakkolevottomuuksia Eteläsataman bensa-asemalla”. (8 min audio, artikkelin lopussa)

Tutustu

Rahamuseo: Hae ”Rahanarvolaskuri”. (vertaa eri vuosikymmenten palkkoja ja hintoja)

Hakusanat

Yleislakko, lakko, lakkorikkuri